

Innst. O. nr. 79.

(1998-99)

Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik og John I. Alvheim om lov om endring i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd. (Renter ved etterbetaling av ytelser fra folketrygden.)

Dokument nr. 8:41 (1998-99).

Til Odelstinget.

Sammendrag

Det fremmes i dokumentet følgende forslag:

«I.

I lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endring:

§ 22-17 Renter skal lyde:

Trygden kan fra utbetalingstidspunktet kreve renter med 0,5 prosent pr. måned ved tilbakekreving av ytelser etter § 22-15 første ledd første punktum. Det kan ellers ikke kreves renter. Tilsvarende rente gis ved etterbetaling av ytelser.

II.

Denne lov trer i kraft straks.»

Som bakgrunn for forslaget viser forslagsstillerne til at det med jevne mellomrom dukker opp saker der Rikstrygdeverket har utbetalt feilberegnete trygder eller ikke har utbetalt i det hele tatt.

Det vises til at ifølge § 22-17 i folketrygdloven gir ikke trygden renter ved etterbetaling av ytelser, mens trygden kan kreve renter med 0,5 prosent pr. måned ved tilbakekreving av ytelser som er mottatt i strid med redelighet og god tro (§ 22-15 første ledd første punktum). Forslagsstillerne mener det med dette ikke er samsvar mellom konsekvenser for RTV og for klientene ved feil som utelukkende er gjort av RTV.

Det vises til at Fremskrittspartiets fraksjon i forbindelse med behandlingen av ny lov om folketrygd for å skape likhet i forholdet mellom klient/RTV fremmet forslag om at trygden verken skulle gi renter ved etterbetaling av ytelser eller kunne kreve renter ved tilbakekreving av ytelser.

Det vises videre til uttalelser fra Trygdelovutvalgets innstilling NOU 1990:20 der det bl.a. sies at «Ut-

valget mener det bør vurderes å gi renter ved etterbetaling av trygdeytelser også hos oss», men uten at det ble fremmet forslag om dette.

Det framholdes at det bare er Finland av de nordiske landene som har etablert en ordning med renter ved forsinket utbetaling av trygdeytelser.

Det vises til en konkret sak der en enke i 11 år ikke fikk sin rettmessige etterlattepensjon på ca. 1 000 kroner hver måned. Etter flere henvendelser, gjennom de 11 årene, fikk hun utbetalt beløpet, som etter hvert var akkumulert til kr 143 000. Kr 60 000 ble trukket i skatt. Hun fikk imidlertid ingen renter.

Forslagsstillerne fremmer på denne bakgrunn forslag om innføring av renter ved for sen utbetaling fra Rikstrygdeverket som skyldes feil fra Rikstrygdeverkets side.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bergland, Gravdahl, Hildeng, Kristoffersen, Skogholt og Øyangen, medlemmene fra Fremskrittspartiet, lederen og Nesvik, medlemmene fra Kristelig Folkeparti, Næss og Woie Duesund, medlemmene fra Høyre, Høegh og Sjøli, medlemmet fra Senterpartiet, Gløtvold, og medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, Ballo, viser til behandlingen av ny folketrygdlov og Inst. O. nr. 46 (1996-97) der en samlet komité mente det burde vurderes å gi renter ved etterbetaling av trygdeytelser. I denne forbindelse ble det bedt om at departementet skulle se nærmere på denne problemstillingen og komme tilbake til Stortinget med en egen sak om dette.

Komiteen viser videre til at Fremskrittspartiets medlem i komiteen på det tidspunktet fremmet følgende forslag :

«I lov om folketrygd skal § 22-17 lyde:

§ 22-17 Renter

Trygden gir ikke renter ved etterbetaling av ytelser. Trygden kan ikke kreve renter ved tilbakebetaling av ytelser etter § 22-15.»

Komiteen har merket seg (jf. brev fra statsråd Kleppa av 12. mai 1999) at Stortingets ombudsmann for forvaltningen har reist spørsmål om folketrygden til tross for den klare ordlyden i dagens bestemmelser, likevel kan tenkes å ha en viss renteplikt, og at dette spørsmålet er til avklaring i Justisdepartementet.

Komiteen tar til etterretning at dersom Lovavdelingens betenkning konkluderer med at det foreligger en viss renteplikt allerede i dag, vil dette bli umiddelbart bli lagt til grunn for praksis.

Komiteen har merket seg at departementet (jf. brev av 12. mai 1999 fra statsråd Kleppa) først på høsten 1998 satte ned en arbeidsgruppe til å vurdere spørsmålet om renter i trygdesaker med utgangspunkt i sosialkomiteens anmodning.

Komiteen tar til etterretning at departementet antar at et eventuelt lovforslag vil kunne legges fram i løpet av høsten 1999, og imøteser den videre behandling.

På denne bakgrunn foreslår komiteen at dokumentet vedlegges protokollen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Innst. O. nr. 46 (1996-97) der en samlet komité gikk inn for å be departementet se nærmere på problemstillingen i forbindelse med renter ved etterbetaling av trygdeytelser. På denne bakgrunn avsto disse medlemmer fra å fremme forslag om å innføre slike renter. For å oppnå lik praksis mellom å yte og å motta renter fremmet disse medlemmer derfor forslag om å likestille retten til å yte og innkreve renter i forbindelse med forsinkelse av betaling av trygdeytelser i tråd med Kjønstad-utvalgets innstilling i NOU 1990:20. Disse medlemmer fant det uakseptabelt at renter skulle kunne innkreves men ikke ytes. Disse medlemmer viser til den relativt lange tid som er gått siden en samlet komité i januar 1997 ba om at departementet skulle se nærmere på denne problemstillingen, og sier seg fornøyd med at departementet nå vil legge frem forslag for Stortinget i løpet av høsten 1999, slik at denne saken kan avsluttes.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til dokumentet og det som står foran, og rår Odelstinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 8:41 (1998-99) - forslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik og John I. Alvhheim om lov om endring i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd. (Renter ved etterbetaling av ytelser fra folketrygden) - vedlegges protokollen.

Oslo, i sosialkomiteen, den 27. mai 1999.

John I. Alvhheim,
leder.

Britt Hildeng,
ordfører.

Are Næss,
sekretær.